

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Metropolis Salisbvr gensis

Continens Primordia Christianæ Religionis Per Boiariam Et Loca quædam vicina; Catalogum videlicet & ordinariam successionem Archiepiscoporum Salisburgensium, & Coëpiscoporum, Frisingensium, Ratisponensium, Patauiensium, ac Brixinensium

Hund, Wiguleus

Monachii, 1620

III. De Personarvm Ecclesiasticarum delictis & poenis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13553

di admini-
stratio tem-
poralium
in Mon-
asterijs sit
suspecta.
In sumptibus
parcendum.
Rectores
Ecclesiar.
& Hospi-
talium
quomodo
gstrandis.
Subsidia
charitati-
ua.
Viticorum
Ecclesiarum
ratio in sa.

Quod si Prælati de mala rerum temporalium administratione suspecti fiant, Principes pro interesse suo, ab ijs, vigore memorabilis vsus, ac indulti specialis, sicut etiam ipsi ordinarij quoque, vel visitationis tempore vel alio, rationes exigere possunt. Vt sic comuni consilio & opera Ecclesiarum comodum procureretur. At loca illa à neutra parte, itineris expensis grauentur. Idem curetur pari opera circa Rectores seu Parochos Ecclesiarum siue Hospitalium, de bonorum temporalium dissipatione accusatos, scilicet visitationis vel alio tempore.

Haud prohibetur etiam Clerus ordinarijs subsidia charitatiua, & alia Iura Episcopalia tribuere: dummodo non fiat insolita exactio, aut præter antiquarum transactionum formulam.

Vt ne vero Vitrici Ecclesiarum, aliorumq; piorum locorum Præfati redditus ac proventus eorundem prohibitu dissipent, in ijs obseruabitur, quod in Rati- sponen: reformatione, Anno Domini M. D. XXIV. publicata decimo octauo prouisum legitur in hunc mundum. Vt autem Christi fidelium Eleemosinæ in- vsus, quo erogantur, vertantur, non liceat procuratoribus seu vitricis fabricarum in singulis Ecclesijs, quicquam de pecunijs ad fabricam prouenientibus distribuere, aut in ædificiorum, seu alterius rei vsus dispensare, sine Rectoris scitu, sed ad armaria fabricæ reponantur, vt hætenus seruatum est, duobus vel tribus clauibus, pro loci consuetudine tenendis, quarum vna ipsi Rectori ser- uanda tradatur, obseruato vsu in elauibus, & rationibus reddendis à Principi- bus & superioribus hætenus recepto.

II.

DE ELECTIONIBVS ET CONFIRMATIO-

nibus Prælatorum.

Obitus Præ-
latorum.
Electio
tractatur.

Secundò. Quo ad Electiones Prælatorum, mortuo Prælato ad vtrumq; & Ec- clesiasticum & sæcularem magistratum referatur, qui inter se conueniet de die electioni constituenda. Cuius electionis tractatui intererunt Ducales Com- missarij, ipsi autem electioni non aliter quam si in compromissarios seu scruta- tores assumentur, atq; vbi Electio Canonicè processerit, & electus statim confir- mari debet. Principis nomine, qui adsunt electioni factæ assensum præstabunt.

Assensus
Principis
confirman-
do necessa-
rius.
Admini-
strator Mo-
nasterio
quomodo
dandus.

Si verò ex interuallo Confirmatio seu institutio petenda erit, tum electus & confirmandus approbationis seu assensus literas Ducales secum feret. Nec etiam vacanti alicui Monasterio Principis nomine dabitur, aut imponetur ad- ministrator sine ordinarij consensu.

III.

DE PERSONARVM ECCLIASI-

carum delictis & pœnis.

Pecunia
pœnalis
Clericorum
quomodo
collocanda.

Tertiò. De personis Ecclesiasticis, ita est conuentum, quod Clerici delin- quentes ad ordinarium quisq; suum, vel deputatum ab Episcopo remittan- tur, quod si ijs ab Episcopis pecuniaria pœna fuerit irrogata, parte eius aliqua no- tarijs causæ, ac pedellis cessura, residuū in Ecclesiarum fabricas, vel similes pios vsus, intra Bauariæ fines collocetur, ideoq; significabunt Ordinarij Præfatis in quanto multauerint, ne intercipientur istæ pecuniæ. Deprehensi vero Clerici cum prohibitis armis, in amissione eorum à magistratu sæculari plecentur.

Arma non
permissa
Clericis.

Compari-
tiones Lai-
corum in
consistorijs.

Laici quoque prouinciales, vbi ex causa citationi inserta, spirituale nego- tium esse constitent, comparere non prohibebuntur: sed contumaces in com- parendo pœnis potius coercebuntur, & adigentur.

Ac de Clericis percussoribus, vbi conueniendi puniendiq; ij sint, iam supra commemoratum est.

Laici per-
cussores

Laici verò percipientes Clericum, vt ultra pœnam à sæculari magistratu ir- roga-

rogatam, etiam absolutionem Canonicam petere teneantur, tanquam iuri con-
sonum recipitur.

Clericus porro delinquens, nisi criminis atrocitas exigat aliud desistendo
se apud suum Ordinarium, vel eius delegatum suæ promissioni, vel ubi fugæ ali-
qua suspicio est, fideiussoariæ cautioni committetur. Ac si delicti qualitas ca-
pturam postulet, in traductione tamen superfluous sumptus ac quantum diligen-
tis custodiæ ratio ac necessitas patitur, ordinis irreuerentia vitabitur. Incerim,
autem prouidendum, ne captiuus in ædibus suis aut bonis iacturam vel damnū
patiat, nisi ipse per suos prospiciat.

IV.

DE COLLATIONE BENEFICIORVM

Ecclesiasticorum.

Quartò, Circa beneficiorum collationem. Omittetur primum Ducale exa-
men, quod subierunt hucusque Sacerdotes, quibus animarum cura com-
mendata fuerat, si finem in eo examine quæsitum præstabit Episcopatum exa-
minum rigor ac frequens visitatio. Ita quoq; vt Sacerdotes ad animarum curam
admittendi pro respectu ac necessitate loci, ad quem mittendi fuerint, denuò
ab Episcopis examinentur, suæq; sufficientiæ testimoniū inuesturis inferatur.

Iam ubi per Ecclesiasticam personam ex Episcopi delegatione beneficia
tus in possessionem inducitur, Præfectus loci secularis adhibetur (quod vulga-
riter *den Einsatz* vocant) vt Principis loco assensum temporalis administrationis
sicuti hactenus consuevit, præstet. Ad quam rem ex regimine cuiuscunque
loci permissionis literas (quas *Posses Brieff* dicunt) beneficiati requirent. Præ-
fecto tamen ipsi pro impertita opera ultra taxam statuti Prouincialis recentis ni-
hil profus præstabunt.

Vt autem Clerici vel resignent dignitates & beneficia Ecclesiastica sæcula-
ribus absque præscitu & consensu Ordinarij, alijque ad eandem promoti
ante Ordinarij confirmationem & inuestituram administrationem eorum, su-
scipiant: vel vacanti beneficio aut dignitati magistratus secularis sua quadam
authoritate prouideat, id verò nunquam admitti debet.

Pontificij quoque mensis Ius præscriptum non extendet Serenissimus Dux
ad ea beneficia, in quibus alteri Ius patronatus competit. Et quia de pauciori-
bus forte adhuc disceptari contingit, inibitur vtrinque talis controuersia sopi-
endæ commoda aliqua ratio.

V.

DE PERSONIS ET BONIS CLERICORVM.

Qvinto, de personis ac bonis Clericorum: Primum angariarum vsus ita tem-
perabitur, vt in grauius Ecclesiarum dispendium non cedat.

Deinde in contractibus super rebus Ecclesiarum celebrandis, pro eorum le-
galitate vtriusq; superioris consensus requirendus est. Et si sæculares per Bava-
riam de offerentijs, eleemosinis, & alijs rebus ad Ecclesias oblati; per se simpli-
citer disposuerunt, vel Præfecti, Iudices, Prouincialesque sæculares, cum pos-
sessio daretur Clericis, aut annui celebrantur rusticorum conuentus, quos
Eshafft appellamus, sacerdotibus & parochis graues fuerunt huc vsque, id vt
in posterum ne fiat: Et tales conuentus in parochialibus ædibus non amplius
celebrentur, per Sereniss: sedulo curabitur.

Sic etiam in causarum Decimalium cognitione, Ordinarijs ius suū concedi-
tur. Eæ tamen in certis casibus à Iure permissis, ad sæcularem quoq; magistratū
spectant,

*Clericorum
absolucio.*

*Clerici de-
linquentes
quomodo
Ordinarij
sistentur.*

*Examen
Curatoris.*

*Possessiones
quomodo
impertiantur
da benefici-
catis.*

*Resignatio-
nes digni-
tatum &
beneficiorum
quatenus
valeant.*

*Ius mensis
Pontificij,
quomodo
intelligen-
dum.*

*Angaria
Clericorum
moderanda*

*Legalitas
contractuum
sup: rebus
ecclesiasticis.*

*Dispositio
circa obla-
tiones & e-
leemosinas
Ecclesiarum.*

*Conuentus
rusticorum
annui in æ-
dibus paro-
chialibus
no habendi.*

*Cause deci-
marum à
quibus sint
decidenda.*